

Sygn. akt IV KK 340/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **Z. S.**

skazanego z art. 209 § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 kpk

w dniu 5 grudnia 2012 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego

z dnia 7 września 2011 r., sygn. akt II ...

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Z. S. Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem zaocznym z dnia 7 września 2011 r. uznał Z. S. za winnego tego, że w okresie od dnia 14 stycznia 2010 r. do dnia 30 stycznia 2011 r. w miejscowości C., uporczywie uchylał się od ciążącego na nim z mocy ustawy i wyroku Sądu Rejonowego z dnia 27 listopada 1997 r. w sprawie III RC ..., z dnia 30 września 1999 r. w sprawie III RC ... oraz z dnia 27 września 2000 r. w sprawie III RC ... obowiązku łożenia na utrzymanie swoich dzieci Ł., P., M. i M. S.,

narażając je na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, przy czym zarzucanego czynu dopuścił się w okresie 5 lat od odbycia kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności będąc skazanym za umyślne przestępstwo podobne z art. 209 § 1 kk wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 19 grudnia 2001 r. sygn. akt II ..., którą to karę odbywał w okresie od dnia 9 lutego 2006 r. do dnia 19 września 2006 r. i od dnia 8 lutego 2009 r. do dnia 27 marca 2009 r., tj. dokonania przestępstwa z art. 209 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to na podstawie powołanych przepisów wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat próby.

Ponadto, na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 kk Sąd zobowiązał oskarżonego do bieżącego wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie swoich dzieci M. i M. S.

Powyższe rozstrzygnięcie nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się bez postępowania odwoławczego.

Obecnie, kasację od powyższego wyroku na korzyść Z. S. wniósł Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa procesowego, tj. art. 410 k.p.k., polegające na nieuwzględnieniu całokształtu okoliczności dotyczących uprzedniej karalności oskarżonego ujawnionych w toku rozprawy głównej, w wyniku czego doszło do wadliwego określenia granic czasowych czynu przypisanego oskarżonemu, co doprowadziło do skazania go za przestępstwo z art. 209 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione na szkodę Ł., P., M. i M. S. w okresie od dnia 14 stycznia 2010 r. do dnia 30 stycznia 2011 r., mimo iż uprzednio – wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 11 kwietnia 2011 r. – Z. S. został skazany za popełnienia takiego samego przestępstwa w okresie od dnia 28 marca 2009 r. do dnia 17 listopada 2010 r. na szkodę tych samych pokrzywdzonych.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona na korzyść Z. S. okazała się oczywiście zasadna, co przemawiało za jej rozpoznaniem na posiedzeniu w trybie przewidzianym w art. 535 § 5 k.p.k. oraz uwzględnieniem sformułowanego w niej zarzutu oraz wniosku. Zgodzić się trzeba z wywodem skarżącego, że stosownie do dyrektywy zawartej w art. 366 § 1 k.p.k., obowiązkiem przewodniczącego składu

orzekającego jest czuwanie nad tym, aby wyjaśnione zostały wszystkie istotne okoliczności sprawy. Realizacja tego obowiązku następuje m.in. przez prawidłowe przeprowadzenie dowodów zgłoszonych przez strony, jak również podjęcie z urzędu inicjatywy zmierzającej do przeprowadzenia dowodów potrzebnych dla ustalenia okoliczności wpływających na kierunek i kształt rozstrzygnięcia. Natomiast konsekwencją prawidłowego zgromadzenia wyczerpującego materiału dowodowego powinno być uwzględnienie i wykorzystanie go w fazie dokonywania ustaleń faktycznych i wyrokowania. Wymaganie to jest oczywiste w świetle dyrektywy zawartej w przepisie art. 410 k.p.k., obligującej sąd do poddania analizie i ocenie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy.

Analiza akt niniejszej sprawy przekonuje, że Sąd Rejonowy dysponował pełnym materiałem dowodowym niezbędnym do dokonania istotnych ustaleń faktycznych, w tym dotyczących okresu uchylania się osk. Z. S. od obowiązku alimentacyjnego, który to przedział czasu – po jego prawidłowym określeniu – powinien być przedmiotem orzekania w ramach czynu zarzuconego oskarżonemu. W ramach postępowania przygotowawczego przeprowadzonego w tej sprawie uzyskano nie tylko dane o wcześniejszej karalności oskarżonego, ale także – co szczególnie istotne – odpisy wyroków skazujących go za przestępstwo niealimentacji. Właśnie te rozstrzygnięcia powinny zostać poddane bliższej analizie, w tym zwłaszcza wyrok Sądu Rejonowego z dnia 11 kwietnia 2011 r., skazujący osk. Z.S. za przestępstwo niealimentacji popełnione przez niego na szkodę tych samych pokrzywdzonych m.in. w okresie od dnia 14 stycznia 2010 r. do dnia 17 listopada 2010 r. (k. – 80-81). Dowód z tego wyroku został zawnioskowany przez prokuratora w akcie oskarżenia – do przeprowadzenia na rozprawie głównej. Procedując w dniu 7 września 2011 r. w niniejszej sprawie, Sąd Rejonowy wprawdzie zadeklarował ujawnienie bez odczytywania dowodów z aktu oskarżenia (k. – 130), ale dokonując następnie ich analizy najwyraźniej pominął treść wspomnianego wyroku – w sposób oczywisty obrażając przepis art. 410 k.p.k. Powtarzając, w ślad za aktem oskarżenia, również i tę część opisu czynu, w której przyjęto, że uchylanie się od obowiązku alimentacji miało miejsce w okresie od 14 stycznia 2010 r. do dnia 30 stycznia 2011 r. sąd orzekający w niniejszej sprawie nie dostrzegł, że to samo zachowanie osk. Z. S., obejmujące m.in. okres od 14 stycznia 2010 r. do 17 listopada 2010 r., było już przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie II K Prowadzi to do oczywistego wniosku, że dowód mający istotne znaczenie z

punktu widzenia prawidłowego zakreszenia ram czasowych czynu przypisanego osk. Z. S. nie został rozważony i wzięty pod uwagę.

Powyższe uchybienie ma charakter rażący, bowiem doprowadziło do wyrokowania w sprawie bez uwzględnienia okoliczności wynikających z przeprowadzonych dowodów. Zgodzić się trzeba także z tezą zaprezentowaną w kasacji, że wpływ uchybienia zarzuconego przez skarżącego – na treść wyroku będącego przedmiotem nadzwyczajnego środka zaskarżenia, okazał się istotny. Brak dostrzeżenia treści wyroku w sprawie Sądu Rejonowego z dnia 11 kwietnia 2011 r. sygn. akt II K ..., doprowadził do ponownego przypisania osk. Z. S. i w niniejszej sprawie znaczącej części okresu niealimentacji objętego już wyrokiem skazującym wydanym w sprawie zakończonej wcześniej. Sytuacja tego rodzaju nie stanowi wprawdzie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, skoro okresy niealimentacji przypisane oboma wyrokami Sądu Rejonowego nie są w pełni identyczne, ale nawet częściowe pokrywanie się tych okresów stanowi tak rażące uchybienie, że musiało doprowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania niniejszej sprawy Sądowi I instancji w celu ponownego rozpatrzenia.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy prawidłowo rozważy całość materiału dowodowego zgromadzonego w toku dotychczasowego postępowania i poczyni ustalenia zgodne z wynikami tej analizy oraz dokona ich prawnej oceny.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.